

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра міжнародних економічних відносин

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
Уханова Інна Олегівна,
“___” _____ 20__ року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини
за освітньо-професійною програмою «Міжнародні економічні відносини»
на тему:
«УДОСКОНАЛЕННЯ ІМПОРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОСЕРЕДНИКА НА
РИНКУ СПОЖИВЧИХ ТОВАРІВ
(НА ПРИКЛАДІ ТОВ «КОНВЕСТ ДЕВЕЛОПМЕНТ»)

Виконавець:

студент ФМЕ

Курносенко Павло Сергійович

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

Міндова Олена Ігорівна

/підпис/

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІМПОРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОСЕРЕДНИКА НА РИНКУ СПОЖИВЧИХ ТОВАРІВ	8
1.1. Поняття та особливості імпоротної діяльності посередника на ринку споживчих товарів.....	8
1.2. Чинники впливу на імпортну діяльність посередника на ринку споживчих товарів	19
1.3. Методика аналізу імпоротної діяльності посередника на ринку споживчих товарів	27
Висновки до розділу 1.....	35
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ТА ІМПОРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «КОНВЕСТ ДЕВЕЛОПМЕНТ» ЯК ПОСЕРЕДНИКА НА РИНКУ СПОЖИВЧИХ ТОВАРІВ	36
2.1. Загальна характеристика господарської діяльності ТОВ «Конвест Девелопмент» на ринку споживчих товарів	36
2.2. Аналіз імпоротної діяльності ТОВ «Конвест Девелопмент» як посередника на ринку споживчих товарів	50
2.3. Оцінка факторів впливу на імпортну діяльність ТОВ «Конвест Девелопмент»	59
Висновки до розділу 2.....	69
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ІМПОРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «КОНВЕСТ ДЕВЕЛОПМЕНТ» ЯК ПОСЕРЕДНИКА НА РИНКУ СПОЖИВЧИХ ТОВАРІВ	70
3.1. Удосконалення управління імпоротною діяльністю ТОВ «Конвест Девелопмент» в сучасних умовах господарювання	70

3.2. Рекомендації щодо покращення імпортої діяльності ТОВ «Конвест Девелопмент»	80
3.3. Оцінка економічної ефективності розроблених заходів з удосконалення імпортої діяльності ТОВ «Конвест Девелопмент»	91
Висновки до розділу 3.....	97
ВИСНОВКИ	99
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	102

ВСТУП

Актуальність теми. Сьогодні під впливом ринкових перетворень значно змінюються основні принципи функціонування багатьох торговельних підприємств, які проводять зовнішньоекономічну діяльність. Інтеграція України у світову торговельну систему супроводжується зниженням бар'єрів для здійснення імпорتنих поставок товарів. Також підвищується роль самостійності українських підприємств у здійсненні зовнішньоекономічної діяльності, що створює необхідність використання всіх можливостей, які відкриваються на зовнішньому ринку.

Необхідно підкреслити, що в сучасний період розвитку міжнародних процесів в Україні створено широкі можливості для ведення зовнішньоекономічної діяльності, однією із найбільш поширеною формою якої є імпорتنі операції. Розвиток імпорتنих операцій відіграє особливу роль у сучасних умовах, коли відбувається процес інтеграції вітчизняної економіки у світове господарство. Україна проводить політику послідовного розвитку взаємовигідного товарообміну з усіма зарубіжними країнами, які виявляють до цього готовність та має імпортні зв'язки з багатьма країнами світу. Імпортна діяльність істотно впливає не тільки на національну економіку загалом, а й на господарське становище підприємств-імпортерів.

У зв'язку з цим дослідження стану та показників ефективності імпорتنих операцій на рівні підприємства, виявлення основних проблем удосконалення стратегії імпортного потенціалу, а також пошук шляхів їх вирішення – актуальна тема для сучасних досліджень.

Слід відзначити, що дослідженню теоретичних та практичних засад імпоротної діяльності суб'єктів господарювання присвячено чимало наукових праць вчених-економістів. Зокрема, цю проблему вивчали І. В. Бабій, О. М. Вакульчик, А. М. Вічевич, І. А. Волкова, О. П. Гребельник, О. В. Єлісеєнко, Е. А. Зінь, О. М. Кириченко, Ю. Г. Козак, С. І. Конєв, Я. В. Кононенко, І. В. Кравець, Ю. В. Крутік, К. О. Кузнецова, С. С. Кузьменко, Л. М. Малярець,

О. Г. Мельник, М. Я. Нагірна, В. Є. Новицький, М. І. Парасоцька, П. Г. Перерва, Ю. Є. Петруня, І. М. Пістунов, К. Е. Решетняк, І. І. Свидрук, Н. С. Ситник, Є. В. Сотченко, Л. М. Федорець, Т. М. Циганкова, Ю. В. Цьомик, Н. Г. Чевтаєва, О. В. Шереметинська, В. П. Шкатула та інші. Однак, при цьому, практично відсутні наукові праці, які присвячені безпосередньо імпорتنій діяльності посередницьких підприємств на ринку споживчих товарів.

Мета кваліфікаційної роботи – провести дослідження сучасного стану та шляхів удосконалення імпорتنій діяльності посередника на ринку споживчих товарів на прикладі ТОВ «Конвест Девелопмент».

Для досягнення поставленої мети в кваліфікаційній роботі необхідно вирішити наступні **завдання**:

1) з'ясувати поняття та особливості імпорتنій діяльності посередника на ринку споживчих товарів;

2) розглянути чинники впливу на імпорتنю діяльність посередника на ринку споживчих товарів;

3) обґрунтувати методику аналізу імпорتنій діяльності посередника на ринку споживчих товарів;

4) провести загальну характеристику господарської діяльності ТОВ «Конвест Девелопмент» на ринку споживчих товарів;

5) проаналізувати імпорتنю діяльність ТОВ «Конвест Девелопмент» як посередника на ринку споживчих товарів;

6) здійснити оцінку факторів впливу на імпорتنю діяльність ТОВ «Конвест Девелопмент»;

7) обґрунтувати шляхи удосконалення управління імпортною діяльністю ТОВ «Конвест Девелопмент» в сучасних умовах господарювання;

8) розробити рекомендації щодо покращення імпорتنій діяльності ТОВ «Конвест Девелопмент»;

9) оцінити економічну ефективність розроблених заходів з удосконалення імпорتنій діяльності ТОВ «Конвест Девелопмент».

Об'єктом дослідження є процес здійснення імпорتنій діяльності

посередника на ринку споживчих товарів.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні засади сучасного стану та шляхів удосконалення імпортової діяльності ТОВ «Конвест Девелопмент» як посередника на ринку споживчих товарів.

Методи дослідження. У процесі написання кваліфікаційної роботи використані загальнонаукові, а також спеціальні методи дослідження. Так, під час вивчення теоретико-методичних засад дослідження імпортової діяльності посередника на ринку споживчих товарів було використано такі методи, як аналіз економічної літератури, синтез, системно-структурний метод, метод ключових понять, порівняння та групування. В процесі проведення аналізу господарської та імпортової діяльності ТОВ «Конвест Девелопмент» як посередника на ринку споживчих товарів було використано економіко-статистичний метод, горизонтальний та вертикальний аналіз, індексний метод, SWOT-аналіз, PEST-аналіз, факторний аналіз, табличний та графічний методи. Під час обґрунтування шляхів удосконалення імпортової діяльності ТОВ «Конвест Девелопмент» як посередника на ринку споживчих товарів були застосовані метод експертних оцінок, наукове абстрагування, проектний аналіз, метод дисконтування та узагальнення отриманих результатів.

Інформаційну базу дослідження становлять наукові періодичні публікації, підручники та монографічні видання українських вчених в сфері міжнародної економіки, міжнародної торгівлі та міжнародних економічних відносин, нормативно-правові акти України й інших країн, матеріали наукових конференцій та досліджень, електронні ресурси світової мережі Internet, фінансова та статистична звітність ТОВ «Конвест Девелопмент».

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження можна зробити наступні висновки.

1. Імпортна діяльність посередника на ринку споживчих товарів – це закупівля в іноземній державі та ввезення в країну посередника іноземних споживчих товарів з метою їх реалізації та застосування на внутрішньому ринку без зобов'язань щодо зворотного вивезення. Основні аспекти цієї діяльності включають: пошук постачальників; оцінку якості товарів; укладання угод; вирішення митних питань; організацію логістики; маркетинг та збут товарів; обслуговування клієнтів; адаптацію до місцевих вимог. У сучасній міжнародній торговельній практиці використовуються два основні методи здійснення імпортової діяльності посередника на ринку споживчих товарів: прямий та непрямий імпорт.

2. На імпортової діяльність посередника на ринку споживчих товарів здійснюють вплив різноманітні чинники: економічні (обсяг інвестицій, рівень економічного розвитку країни; курс валют, рівень цін тощо); політичні та правові (тарифи та мита; торговельні угоди, державна підтримка імпорту тощо); соціокультурні (споживчі уподобання, культурні та мовні різниці, рівень життя населення країни тощо); техніко-технологічні (технічні стандарти, рівень технологічного забезпечення, наявність транспортної інфраструктури тощо); екологічні (вимоги до екологічної безпеки, зв'язок імпортованих товарів з екологічною безпекою тощо), ринкові (темпи зростання економіки країни, конкуренція на ринку тощо).

3. Аналіз імпортової діяльності посередника на ринку споживчих товарів доцільно проводити за наступними напрямками: аналіз показників динаміки імпортової діяльності; аналіз показників структури імпортової діяльності, аналіз показників ефективності імпортової діяльності та аналіз факторів впливу на імпортової діяльність (факторний аналіз). В роботі наведений конкретний перелік показників з кожного напрямку аналізу імпортової діяльності

посередника на ринку споживчих товарів.

4. Господарська діяльність ТОВ «Конвест Девелопмент» полягає у посередництві на ринку споживчих товарів. Підприємство успішно працює у сфері імпорту продуктів харчування з країни Європейського Союзу. Зростання валюти балансу ТОВ «Конвест Девелопмент» за 2020-2022 роки свідчить про значну інтенсифікацію господарської діяльності підприємства. При цьому за 2020-2022 роки спостерігається динаміка до зменшення рівня ліквідності та платоспроможності ТОВ «Конвест Девелопмент». Ділова активність ТОВ «Конвест Девелопмент» за 2020-2022 роки погіршилася за рахунок зростання термінів обороту дебіторської та кредиторської заборгованості, а також товарно-матеріальних цінностей. станом на 2022 рік ТОВ «Конвест Девелопмент» є фінансово нестійким. Однак всі показники рентабельності ТОВ «Конвест Девелопмент» за 2020-2022 роки мають позитивне значення, що обумовлене наявністю прибутку у підприємства.

5. Імпортна діяльність ТОВ «Конвест Девелопмент» здійснюється шляхом прямих поставок товарів з Польщі, Німеччини, Франції, Іспанії, Австрії та інших країн Європейського Союзу. Асортиментний ряд імпортованих підприємством споживчих товарів включає: солодощі, бакалію, молочну продукцію та сири, а також алкогольну та безалкогольну продукцію. В цілому за 2020-2022 роки обсяги імпортої діяльності ТОВ «Конвест Девелопмент» як посередника на ринку споживчих товарів зросли на 173,8 тис. грн. В структурі імпорту ТОВ «Конвест Девелопмент» станом на 2022 рік найбільшу питому вагу займає бакалія. Рівень рентабельності імпортої діяльності ТОВ «Конвест Девелопмент» з плином часу зростає, що свідчить про розвиток зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

6. На імпортої діяльність ТОВ «Конвест Девелопмент» як посередника на ринку споживчих товарів впливають різноманітні фактори як внутрішнього середовища, так і зовнішнього середовища. Оцінка рівня впливу цих факторів на ефективність імпортої діяльності підприємства була проведена за допомогою SWOT-аналізу, PEST-аналізу та факторного аналізу.

7. З метою удосконалення управління імпортої діяльністю ТОВ

«Конвест Девелопмент» запропоновано в рамках чинної організаційної структури управління підприємством ліквідувати відділ закупівель та сформувати новий відділ зовнішньоекономічної діяльності, який буде складатися з начальника відділу, менеджерів з постачання товарів, фахівця з міжнародного маркетингу, спеціаліста з митних операцій та логіста. Ключовими завданнями новоствореного відділу ЗЕД будуть: організація, планування та здійснення зовнішньоторговельних угод; нарощування обсягів імпорту споживчих товарів; вивчення та аналіз світового ринку споживчих товарів; розробка пропозицій щодо вдосконалення імпортової діяльності підприємства, контроль виконання зобов'язань з укладених зовнішньоторговельних угод.

8. Обґрунтовано, що основними шляхами покращення імпортової діяльності ТОВ «Конвест Девелопмент» мають бути: регламентація бізнес-процесу «Затвердження та виконання імпортних контрактів», яка дозволить ефективно управляти всіма процесами, пов'язаними із імпортовою діяльністю підприємства; відвідування працівниками відділу ЗЕД підприємства найвідомішої харчової виставки в Європі «Anuga» (місто Кельн), що дозволить розширити коло потенційних постачальників споживчих товарів та встановити нові ділові контакти; створення та просування корпоративного веб-сайту підприємства, що може стати важливим засобом збільшення обсягів імпорту та реалізації споживчих товарів.

9. Проведені розрахунки показали, що розроблені заходи з удосконалення імпортової діяльності ТОВ «Конвест Девелопмент» є економічно доцільними та вигідними. Обсяг чистого прибутку від реалізації запропонованих заходів кожен рік зростає. При цьому загальний розмір економічного ефекту за п'ять років становить 786137 грн., а термін окупності заходів з удосконалення імпортової діяльності підприємства становить майже 4 роки. У зв'язку з цим, всі розроблені заходи з удосконалення імпортової діяльності ТОВ «Конвест Девелопмент» як посередника на ринку споживчих товарів можна рекомендувати для практичної реалізації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бабій І. В. Вплив факторів на забезпечення зовнішньоекономічної діяльності промислових підприємств. *Економіка і суспільство*. 2016. Вип. 3. С. 114-118.
2. Білодід І. К. Словник української мови: У 11 т. Т. 7. Київ: Наукова думка, 1976. 723 с.
3. Бусел В. Т. Великий тлумачний словник сучасної української мови. Ірпінь: ВТФ «Перун», 2009. 1736 с.
4. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський словник. Житомир: ПП «Рута», 2011. 224 с.
5. Вакульчик О. М., Дубицький Д. П. Аналіз ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства. *Вісник Академії митної служби України*. Економіка. 2012. № 2. С. 75-82.
6. Вічевич А. М., Максимець О. В. Аналіз зовнішньоекономічної діяльності. Львів: Афіна, 2004. 140 с.
7. Волкова І. А., Гірчук І. В. Методика аналізу експортно-імпортних операцій в діяльності підприємств. *Вісник ЖДТУ*. 2010. № 3 (53). С. 53-55.
8. Гладій І. О., Лукіяничук Н. О. Теоретичні та методичні аспекти аналізу та оцінки ефективності експортно-імпортних операцій. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2010. Вип. 1. С. 139-145.
9. Гордієнко Д. Д. Економічний тлумачний словник. Понятійна база законодавства України у сфері економіки. Київ: КНТ, 2016. 308 с.
10. Гребельник О.П. Основи зовнішньоекономічної діяльності: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 432 с.
11. Єлісеєнко О. В., Скобелева Г. С. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку зовнішньої торгівлі України. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. 2014. № 4(28). С. 9–12.
12. Завадський Й. С., Осовська Г. В., Юшкевич О. О. Словник економічних термінів: менеджмент, маркетинг, підприємництво: навчально-методичний посібник. Житомир: ЖІТІ, 2009. 444 с.
13. Загородній А. Г., Вознюк Г. Л. Зовнішньоекономічна діяльність:

- термінологічний словник. Київ: Кондор, 2007. 168 с.
14. Зінь Е. А. Основи зовнішньоекономічної діяльності: підручник. Київ: Кондор, 2009. 432 с.
15. Інтернет-магазин ROZETKA: офіційний сайт. URL: <https://rozetka.com.ua/>
16. Кириченко О. М. Удосконалення організацією імпортерських операцій в міжнародній діяльності фірми. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2017. № 7-8. С. 71-76.
17. Кожанова Є. П., Отенко І. П. Економічний аналіз. Харків: ВД "ІНЖЕК", 2015. 344 с.
18. Козак Ю. Г. Зовнішньоекономічна діяльність: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 292 с.
19. Козак Ю. Г., Логвінова Н. С., Сіваченко І. Ю. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 792 с.
20. Козак Ю. Г., Логвінова Н. С. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: навчальний посібник. Київ: Освіта України, 2012. 272 с.
21. Конєв С. І. Аналіз теоретичних підходів у формуванні експортно-імпортерської діяльності підприємства. *Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету*. 2012. Вип. 30(1). С. 190-194.
22. Кононенко Я. В. Моделі оцінки економічного ефекту та ефективності експортно-імпортерських операцій (на прикладі парфумерно-косметичних підприємств хімічної промисловості). *Вісник Національного університету "Львівська політехніка"*. 2015. № 819. С. 52-57.
23. Кравець І. В. Фактори впливу на ефективність зовнішньоторговельної діяльності підприємства. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. Вип. 14. С. 59-62.
24. Крутік Ю. В., Столяр Ю. А. Зміст понять «експорт» та «імпорт» як об'єктів державного управління. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського*. 2000. №5. С. 138-142.
25. Кузнецова К. О., Чорній В. В., Ченуша О. С. Міжнародна торгівля: конспект

- лекцій. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 191 с.
26. Кузьменко С. С. Організація експортно-імпорتنих операцій на рівні підприємства та шляхи її удосконалення. URL: http://www.rusnauka.com/5_NTSB_2007/Economics/20281.doc.htm
27. Малярець Л. М., Гринько П. О. Аналітичне забезпечення аналізу ефективності експортно-імпорتنної діяльності підприємства. *Проблеми економіки*. 2019. № 1. С. 208-216.
28. Малярець Л. М., Моргун Г. В. Аналіз ефективності експортно-імпорتنної діяльності підприємства для її стратегічного контролінгу. *Бізнес Інформ*. 2015. № 1. С. 165-171.
29. Мельник О. Г., Нагірна М. Я. Імпортна діяльність підприємств як об'єкт етіологічної діагностики. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка"*. 2013. № 778. С. 173-179.
30. Мельник О. І. Систематизація зовнішніх факторів конкурентоспроможності сільськогосподарських товаровиробників. *Інноваційна економіка*. 2014. № 1. С. 63-68.
31. Мочерний С. В. Економічна енциклопедія: у 3-х т. Том 1. Київ: Академія, 2000. 864 с.
32. Нагірна М. Я. Систематизація економічних індикаторів етіологічної діагностики експортно-імпорتنної діяльності підприємств. *Вісник Одеського національного університету*. 2015. Т. 20. Вип. 2(1). С. 93-97.
33. Новицький В. Є. Міжнародна економічна діяльність України: Підручник. Київ: КНЕУ, 2003. 948 с.
34. Осовська Г. В., Юркевич О. О., Завадський Й. С. Економічний словник. Київ: Кондор, 2006. 355 с.
35. Парасоцька М. І. Правове регулювання імпорتنих операцій. *Бухгалтер та закон*. 2005. №4. С. 7-14.
36. Перерва П. Г., Максименко Я. А., Климова С. О. Міжнародна економіка: основні поняття. Харків: НТУ «ХП», 2020. 39 с.
37. Петруня Ю. Є. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навчальний

- посібник. Дніпропетровськ: Університет митної справи та фінансів, 2015. 331 с.
38. Пістунов І. М., Кабаченко Д. В. Накладка. Інвойс. Договір. Контракт: навчальний посібник. Дніпро: НТУ «ДП», 2023. 309 с.
39. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 року № 959-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
40. Решетняк К. Е. Експортно-імпортні операції як основа зовнішньоекономічної діяльності підприємства. *Управління розвитком*. 2012. №3(124). С. 30-32.
41. Свидрук І. І., Ільчишин С. М. Якість аналізу ефективності зовнішньоекономічної діяльності промислових підприємств. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2020. Вип. 4. С. 235-241.
42. Ситник Н. С., Стасишин А. В., Дубик В. Я. Фінанси зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник. Львів: Видавництво «Апріорі», 2019. 460 с.
43. Сотченко Є. В. Сучасний стан та проблеми підвищення ефективності експортно-імпортних торговельних операцій та розрахунків за ними у зовнішньоекономічній діяльності України. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. Вип. 18. С. 54-59.
44. Тарасенко Н. В. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. Львів: Новий Світ, 2008. 444 с.
45. Ушкаренко Ю. В., Чмут А. В. Словник основних термінів і понять з дисципліни «Вступ до спеціальності «Міжнародні економічні відносини». Херсон, 2018. 34 с.
46. Федорець Л. М. Методичний підхід до оцінки ефективності зовнішньоекономічної діяльності АПК регіону. *Агросвіт*. 2011. № 21. С. 13-16.
47. Филюк Г. В., Шевчук О. І. Тенденції розвитку споживчого ринку України *Товари і ринки*. 2011. № 1. С. 24-36.
48. Філіпенко Т. В., Анісімова К. С. Оцінка ефективності експорту при

- здійсненні зовнішньоекономічної діяльності підприємства. *Менеджмент XXI століття: нові виклики, практика, інновації*. 2014. Вип. 1. С. 104-106.
49. Циганкова Т. М., Петрашко Л. П., Кальченко Т. В. Міжнародна торгівля: Навчальний посібник. Київ: КНЕУ, 2001. 488 с.
50. Цьомик Ю. В. Критерії та показники оцінки ефективності зовнішньоекономічної системи країни. *Економіка та управління*. 2005. № 6. С. 48-52.
51. Чевтаєва Н. Г., Немцева А. О. Механізм оцінки ефективності експортно-імпоротної діяльності підприємств промислового комплексу. *Гуманітарний науковий форум*. 2021. №1(5). С. 45-59.
52. Швиданенко Г. О., Дмитренко А. І., Олексюк О. І. Бізнес-діагностика підприємства. Київ: КНЕУ, 2008. 344 с.
53. Шереметинська О. В., Варфоломєєва Ю. Р. Оцінка ефективності імпорتنих операцій підприємств. *Причорноморські економічні студії*. 2017. Вип. 24. С. 97-100.
54. Шкатула В. П. Моделювання впливу економічних факторів на експортно-імпорتنу діяльність переробних підприємств аграрного сектору економіки Житомирщини. *Інвестиції: практика та досвід*. 2014. № 5. С. 86-90.
55. Юрченко М. Д., Безсмертна О. В. Ринок споживчих товарів. *Матеріали XLIX науково-технічної конференції підрозділів ВНТУ*. Вінниця, 2020. С. 31-33.
56. Anuga - виставка харчових продуктів і напоїв: офіційний сайт. URL: <http://www.koelnmesse.com.ua/messe/anuga/23anuga.html#menu1>
57. FlixBus: офіційний сайт. URL: <https://www.flixbus.ua>
58. MEININGER Hotel Köln West: офіційний сайт. URL: <https://www.meininger-hotels.com/en/hotels/cologne/hotel-cologne-west/>
59. Webcase Studio: офіційний сайт. URL: <https://webcase.com.ua>